

DOSSIER D'ÚS PRÀCTIC DE LA LLENGUA

3r ESO – CURS 10/11

En aquest dossier hi ha recollits diverses activitats pràctiques sobre continguts de llengua que hem de desenvolupar al llarg d'aquest curs. En molts casos, senzillament caldrà que els repassem per tal de reforçar el que ja sabem, mentre que uns altres els veurem de nou.

Aquest dossier inclou, a més dels exercicis sobre gramàtica i ortografia, temes de redacció perquè practiquem l'expressió escrita de l'examen, sobretot les característiques dels textos expositius i argumentatius que veurem enguany. La part teòrica corresponent la veurem a classe, bé prenent apunts, bé consultant diverses fonts... Per tant, cal tenir ben present que caldrà prendre apunts i consultar llibres.

Els controls que fem, seguiran l'estructura dels exercicis que hàgem fet a classe o ben semblants, i alguns els creareu vosaltres com vam fer el curs passat.

Aquest dossier no és un bloc tancat i definitiu com un llibre de text, sinó que pretén ser una guia que anirem enriquint dia a dia amb el treball a classe, a casa, de manera individual i col·lectiva. El fet de treballar ens servirà per desenvolupar i consolidar la presa d'apunts, la consulta de diverses fonts, l'intercanvi d'informació...

DOSSIER ORTOGRAFIA, MORFONSINTAXI I LÈXIC
ÍNDIX DE TEMES

- 1.-Apòstrof i contracció (dictat)
- 2.-Accentuació i dièresi (dictat)
- 3.-Consonants alveolars (dictat)
- 4.-Pronoms febles (dictat)
- 5.-Les interferències entre llengües
- 6.-Preposicions: lloc, canvi i caiguda, cd. (dictat)
7. -Temes de redacció

1. APÒSTROF I CONTRACCIÓ

1. Ací tens uns quants titulars de diari incomplets. Completa'ls amb les formes corresponents de l'article (**el, la, l'**).

- a) Tota ____ informació sobre ____ jocs ____ hivern.
- b) A ____ esquerra, ____ irlandés Chris i ____ irlandesa Elsa.
- c) Bahia, on ____ infern i ____ paradís s'ajunten.
- d) Una crítica de ____ règim feixista.
- e) S'han decidit per ____ economia.
- f) Creen un fons per ____ tèxtil.
- g) Festa de ____ arbre ____ parc de ____ omet.
- h) Pares i mestres passen a ____ acció.
- i) Oposaven resistència a ____ invasor.
- j) El viatge de ____ estrangera: camí cap ____ paradís.

2. Escribeu **la** o **l'**:

____ unglas	____ higiene	____ italiana	____ importància	____ àvia	____ última	
____ habitació	____ indústria	____ única	____ Àfrica	____ unió	____ instal·lació	
____ injecció	____ illa	____ Irene	____ ànima	____ hospital	____ humitat	
____ esquena	____ Índia	____ inspecció	____ infermera	____ íntima	____ elegant	

3. Posa **al, a l', del, de l', pel o pe l'**, als buits de les frases següents.

- a) Ho direm ____ pare.
- b) Pregunta-ho ____ avi.
- c) Vénen ____ hort.
- d) No s'adonen ____ perill.
- e) No es pot fer res ____ assassí.
- f) Mirant ____ retrovisor van veure un cotxe que ens volia avançar ____ esquerra.
- g) Jugaven ____ carrer.
- h) Tenen una brossa ____ ull.
- i) Eixe és el cotxe ____ Enric.
- j) Té por ____ fred ____ hivern.
- k) ____ abril, cada gota val per mil; i ____ maig, cada dia un raig.

4. Escribeu en singular aquests sintagmes:

els exàmens	_____	les estrelles	_____
les aigües	_____	les ideologies	_____
les esperances	_____	les intencions	_____
els insults	_____	les intrigues	_____
els assassins	_____	els orígens	_____
les platges	_____	els inquisitors	_____
les hipoteques	_____	els herois	_____
les universitats	_____	les ungles	_____
els últims	_____	els ocells	_____

5. Completa aquest text amb els articles i les contraccions següents: **l'** (6), **les** (6), **la** (6), **pels** (1), **el** (3), **els** (1), **al** (1), **als** (1).

No hi havia rastre de Stanley a ____ hivernacle. Almenys, res que Daniel poguera advertir. ____ plantes de ____ avi havien crescut increïblement en només un dia. ____ frondositat de ____ branques serpentejava ____ vidres, tapant ____ llum. Fins i tot ____ rostre estava cobert amb unes tiges verdes i rugoses. Amb ____ ulls mig clucs, Daniel va mirar en ____ ombres. -Stanley? –murmurà.

Semblava com si ____alçada de ____plantes impedira parlar amb normalitat. En ____llòbrega penombra, semblaven més aviat encorbats que no plantes normals. Daniel tenia ____desagradable sensació que estaven obervant-lo.

No desitjava seguir avançant cap a dins de ____hivernacle, però sentia que havia de fer-ho, encara que fóra per Lorna. Quan es va posar en marxa, es va sentir envoltat per un bronziment semblant a un xiuxiueig. ____plantes continuaven remorejant i va ser imaginació seua o una veu baixeta digué:

-Tapa't, Dani!

____fons de ____hivernacles va veure ____planta més gran de totes. Feia una olor tan desagradable que Daniel hagué de tapar-se ____nas. Podia veure ____espurneig d'un líquid vessant-se per ____tija: una bava verda i espessa. Daniel va sentir ganes de vomitar. Es va doblegar i li van venir unes arcades. Era ptijor que un virus gripal.

I, aleshores, va veure ____collaret roig de Stanley. Estava tirat ____seus peus, partit en dos per unes dents esmoladíssimes. Tenia esquitxos de bava verdosa adherits a ____tatxetes brillants.

JENNY NIMMO. *L'hivernacle del terror*. Edicions Bromera

6. Distribuïu totes les paraules d'aquesta llista en les columnes següents, segons la forma de l'article que hagin de dur al davant.

home, humitat, universitat, amic, història, humanitat, arbre, iode, ianqui, humor, elefant, *hobby*, esma, erra, hòstia, erari, iogurt, essa, ira, normalitat, anormalitat, hotel, herba, índia, Anna, Isabel, Immaculada, Ir, *ball*, hoquei, illa, onze, esperança, humilitat, única, interrogació, interrogatori, asimetria, amiatat, òscar, inútil, instrument, arracada.

L'	EL	LA

7. Ompliu els buits de les frases següents amb els articles i les preposicions que cregueu necessaris.

- Quan estic deprimida, escolto el *Concert per a piano* ____ Stravinsky i els valsos ____ Strauss pare i ____ Strauss fill i em passen tots els mals.
- L'arquitecte Giuseppe Piermarini va construir ____ Scala de Milà entre els anys 1776 i 1778.
- ____ esnob del Martí va dient pertot arreu que és el millor jugador ____ esquaix i que va aprendre a jugar-hi a ____ Angeles.
- Jo abans vivia a ____ av. de l'Hospital Militar, al núm. 18, a ____ àt. la.
- Els germans de ____ Eulàlia són a ____ UVI perquè han tingut un accident. El cotxe que duien no havia passat ____ ITV.
- Els ídols del meu fill són els jugadors de ____ NBA i els agents de ____ FBI que surten a les pel·lícules.
- Ara ja es poden descobrir els criminals per ____ ADN.
- Els efectes especials ____ *Alien* són genials, però em van agradar més els ____ *El retorn del Jedi*.
- M'he comprat ____ últim disc ____ Els Pets i m'agrada tant com l'anterior.

2. REPÀS ACCENTUACIÓ

Recorda:

1. **Agudes:** Colp de veu en l'última síl·laba. S'accentuen quan acaben en 1 vocal (a, e, i, o, u), en 1vocal+s (as, es, is, os, us), en, in.
2. **Planes:** Colp de veu en l'última síl·laba. S'accentuen quan no acaben com les agudes.
3. **Esrúixoles:** Colp de veu en l'antepenúltima síl·laba. S'accentuen totes.

La **a** sempre duu l'accent obert (´). La **i** i la **u** sempre duen l'accent tancat (ˊ).

La **e** i la **o**, quan són agudes la majoria duen l'accent tancat (ˊ), mentre que quan són planes i esdrúixoles, la majoria el duen obert (´). Tanmateix, hi ha algunes excepcions.

1. Les següents paraules són totes agudes. Accentua les que calga:

Enten	viatjare	Berlin	algu	estudiant	poblacio
Matalas	vegetacio	massis	pages	boscós	Pirineu
Catedral	castell	valencia	esqui	autobus	gregal
Anell	cami	comu	coet	altiu	rao
Segon	remou	vindran	algun	pardal	universitat
Fuster	accions	accio	africa	embolic	quadern
Jersei	patinet	cocodril	tindreu	tindre	Ramon

2. Les següents paraules són totes planes. Accentua les que calga:

Maria	origens	Alba	organ	fenomen	fenomens
Origen	programa	faixa	nuvol	suma	fermes a
Plastic	cadira	examen	examens	petxina	cua
Dialeg	corrieu	violeta	aiga	tenda	paraula
Paraula	electric	bomba	solid	simpatica	tecnic
Dutxa	moble	satel·lit	sabateria	energia	masia
picardia	comic	hipopotam	home	herba	esferic
Oscar	pensaveu	anavem	telefon	coneixer	estupid
Diposit	rapid	princep	music	tennis	naixer

3. Les següents paraules són totes esdrúixoles. Evidentment, accentua-les totes:

Tapia	agricola	tenue	intemperie	area	aguila
Maquina	farmacia	avia	guardia	colonia	mechanica
Noticia	arteria	arbitre	insignia	ingenua	republica
Peninsula	numero	quilometre	musica	simpatica	tecnic
Astucia	academia	colonia	sandalies	violencia	industria
Magia	familia	gracies	bestia	copia	Gloria
Memoria	magnolia	farmacia	maniatica	fabrica	indigena
Molestia	ceramica	metode	perdua	cronica c	ustodia

4. Ara tens paraules de tot tipus i no has d'accentuar-les totes, és clar. Endavant!

Custodia	diposit	naixer	arabic	dificil	accions
Historia	caloros	juliol	academia	psicolog	transit
Egoista	energia	jardi	jardins	estatua	mati
Castell	planol	sardana	catedral	cella	pais
Poblacio	territoria	diposit	anec	fisic	muntanya
Astronom	incendi	autopista	radio	termometre	historica
Industria	canço	ciencia	daurat	vegetacio	familia
Perdua	especie	ardua	camins	alguns	cronic

5.-Posa accent i dièresi a les paraules que calga d'aquest text:

QUINA IMPORTANCIA TE EL CATALA DINS DEL CONTEXT MUNDIAL?
AMB QUINES LLENGUES ES POT COMPARAR?

De les prop de 6.000 llengües que hi ha al món, el català ocupa aproximadament la posició 70 quant al nombre de parlants. A més, és la novena llengua de la Unió Europea segons la població en el domini lingüístic i la tretzena pel que fa al nombre absolut de parlants, per sobre de llengües com el maltès, l'estonià, el letó, el lituà, el finès, el danès, l'eslovè o l'eslovac. Encara que hi ha moltes altres llengües d'arreu d'Europa sense un reconeixement clar i que encara a hores d'ara no tenen la protecció que mereixen, per demografia, estatus jurídic, presència en els mitjans de comunicació, situació sociolingüística, vitalitat literària i equipament lingüístic, el català no pot comparar-se amb cap d'aquestes llengües anomenades *minoritàries*. La situació del català, cal comparar-la, doncs, amb la de llengües com el finès, el suec, el danès, el lituà, el noruec, el grec, l'eslovac, el txec, l'eslovè, totes les quals tenen un ple reconeixement dins de l'estat on es parlen i en els estaments europeus i internacionals.

El català, en relació amb les llengües que hi són comparables, és l'única excepció pel que fa a la manca de reconeixement legal en un país democràtic desenvolupat. A més, en relació amb les llengües oficials actuals de la Unió Europea, el català ha sigut una llengua pionera en molts aspectes: així, va ser de les primeres en què es va fer ciència i filosofia, que va disposar d'un sistema estandaritzat des de l'Edat Mitjana, de diccionaris i manuals (llengües, de cuina, èrotics...), etc. És un idioma plenament codificat i normativitzat amb un consens acadèmic total. Els recursos lingüístics que té i els estudis sobre gramàtica, lexicografia, dialectologia, terminologia, història de la llengua, toponímia i onomàstica són comparables, i en algun cas molt superiors, amb els de les grans llengües llatines. Hi ha textos escrits i literaris en català des del segle XII, ininterrompudament. En l'actualitat hi ha més de 1.200 autors literaris vius que escriuen en català i cada any s'hi publiquen més de 7.000 títols (als anys trenta del segle passat ja se'n publicaven un miler l'any). El català és també la desena llengua del món més traduïda en l'àmbit editorial. En Internet ocupa, segons dades de 2005, el lloc 26 quant a nombres de webs. D'altra banda, ocupa la posició denovena quant a webs per parlant, per sobre de llengües com el xinès, el castellà, l'àrab, el rus, el portuguès o el turc.

Potser paga la pena d'utilitzar aquestes dades objectives en què l'interlocutor està disposat a tenir una conversa o una discussió oberta i respectuosa; tanmateix, amb qui només preten fer un atac o mostrar menyspreu, conve que ens n'estalviem l'esforç.

PLATAFORMA PER LA LLENGUA. *Què faig si...?* (adaptació)

3. CONSONANTS ALVEOLARS

1. Afegiu s, ss o c segons corresponga.

S'a...abentà de l'a...a...inat una tarda gri...a quan pa...ejava per ...arago...a. Al vespre ho va sentir a la televi...ió i l'endemà, tot buscant el re...ultat de les trave...es, va llegir, per curio...itat, la crònica de succe...os. Era un cas intere...ant. La víctima era un agent d'a...egurances. La seva espo...a es po...ava molt nervio...a perquè era molt po...e...iva i ell sempre era fora de ca...a. Portaven una vida luxo...a i tenien moltes despe...es, ne...e...itaven molts diners. Ella, ara, rebria moltes pe...etes d'una pòli...a i això la feia sospito...a. Les investiga...ions de la policia van sotmetre la dona a una pre...ió exce...iva i estava ob...e...ionada, de...itjava que tot es re...olgués ben de pre...a. Un botó de la cami...a trobat a la bo...a d'una suï...a ro...a va ser la solució.

Aquests ca...os són molt de...agradables, va dir el comi...ari: una co...a així serà de...astro...a per a aquella mestre...a de ca...a ambiciosa, i l'altra, pobra mo...a, ha fet una bestie...a i ha destro...at la seva vida per culpa d'una pa...ió amorosa. I va mo...egar la sal...itxa amb mosta...a i va fer un glop de cerve...a. Feia me...os que no ...opava a ca...a amb la Tere...a.

2. Ompliu, si cal, els espais buits amb les grafies adequades.

- L'igna...i ha pres la de...i...ió d'anar a la diò...e...i... .
- Di...ortadament la Su...anna és a Bru...el·les a fer la te...i... .
- Pre...ionen l'abade...a del monestir perquè denun...iï el pre...umpte agre...or .
- Pre...ent que fins al de...embre no farem el viatge amb el tran...atlàntic a...iàtic.
- Tinc la impre...ió que la comi...ió es va di...oldre per culpa del capatà... .
- a. Po...a a la ca...ola una mica de ...afrà, mosta...a i ...ofre .
- b. És e...trany que el ...entinella sigui tan preten...iós.
- c. No eren uns mo...os qual...evol com els que van venir de l'e...tranger.

3. Ompli els buits dels dos textos següents amb la grafia corresponent als sons de la essa sorda i la essa sonora.

La cuina és un art molt difí__il, que vol una voca__ió, un sentit de l'oberva__ió permanent, una llarga experièn__ia i molta pa__ièn__ia. En el temps que som, aquestes qualitats bà__iques s'han anat perdent, i per això es menja cada dia més malament a gairebé tot arreu. No és pre__i__ament ara l'oca__ió de fixar les causes d'aquesta decadèn__ia. Les causes són diverses i llargues. El que no té dubte és que aquesta decadèn__ia és un fet, constatat no solament en aquest país, sinó en molts altres paï__os. Per comen__ar (si vostés em permeten) faria una afirma__ió: un plat cuinat i, per tant, fet amb diver__os elements de la naturale__a, no ha de ser una monografia, és a dir dominat per un element, sinó que ha de contenir, equilibrats, els gustos de tots els elements que conté.

JOSEP PLA, *Alguns cuiners de l'Empordà*, Ed. 62 (fragment)

4. PRONOMS FEBLES

1. Ompli els buits de les frases següents amb el pronom feble que pertoque. Fixa't què estàs substituint.

- Volen comprar _____ (a mi) les pomes perquè _____ tinc més barates.
 - Quines bresquilles! Compra _____ unes quantes més.
 - El president _____ (a nosaltres) ha encarregat que organitzem la reunió.
 - Per favor, busca _____ (a ells) que vull convidar _____ (a ells) a dinar per a celebrar el meu aniversari.
 - No patisques: t'he dit que faria tot això i ara _____ faré.
 - Sabia molts acudits i no puc recordar _____ cap.
 - Si no et va bé la impressora, no cal que _____ utilitzes, de moment.
 - Per favor, no _____ destorbes, la pobra ara estudia; si vols ja _____ diré jo que has telefonat.
 - Em pareix que _____ posaran un deu als dos.
 - Per favor, estos temes, estudia _____ amb més atenció.
 - Si voleu estar ben informats, haureu de comprar _____ la revista.
 - Hi havia molta pols i tots els assistents _____ respiràvem.
 - Abans de tornar _____ les jaquetes, porta-les a la tintoreria. Ella és molt escrupolosa.
 - He d'anar a comprar _____ (a tu) les sabates.
 - Escriu una nota a la mare i digues _____ que arribarem tard.
 - Si no ho voleu _____ tornaran els diners.
 - Hem comprat tantes coses que _____ hem quedat sense diners.
 - Els xiquets no volen fer els deures, però jo _____ recomane que siguin treballadors.
 - Torna _____ els llibres, perquè són nostres.
 - Pentineu _____ (a ells), perquè ens n'anem.
 - Jo no volia ser metge. Si _____ sóc és gràcies a una amiga de ma mare.
 - Torna'm el llibre, si _____ has llegit ja.
 - No parlaré. _____ promet.
 - Si no trobes les claus, busca _____ millor.
 - Sempre contes la mateixa història. Sempre _____ contes.
 - Ella va convidar les seues germanes a sopar. Ella _____ va convidar a sopar.
 - Si et fan falta carpetes, pots agarrar _____ més, estan en el calaix.
 - On està el teu germà? Vés a buscar _____.
- Saps què vol el president? No, no _____ sé.
- El secretari rep moltes cartes, però ell no _____ envia cap.
 - El pastor guardava les ovelles cada nit i _____ protegia del llop.
 - Quan vages al mercat, si veus un canari, compra _____.
 - Digues a Joan per què _____ has fet vindre.
 - L'empresa durà les entrades a les guanyadores i _____ regalarà un ram de flors.
 - A Laia, de segur que _____ agradaria tindre este llibre.
 - A Manel, _____ agrada regalar flors a les amigues. Cada aniversari _____ regala roses.
 - Penja el quadre a la paret! Penja _____ a la paret i no faces el forat més gros.
 - M'escriuràs correus electrònics? Sí, te _____ escriuré un cada dia.
 - Agafa això i posa _____ a la maleta!
 - Vaig a l'Ajuntament cada dia, però demà no _____ aniré.
 - L'immigrant estudia les ofertes de treball, tot i que no _____ estudia amb detall.

2. Ompli els buits amb el pronom correcte en cada cas.

- a. Vaig enviar _____ (a ells) una carta.
- b. Vull dir _____ (a ella) que no se'n vaja.
- c. Vols gaire verdura? _____ vull poca.
- d. Dóna _____ una invitació (a ells).
- e. _____ diràs que no puc venir? (a ells).
- f. Compra _____ aquestes entrades (a elles).
- g. Fes _____ un petó (a ella).
- h. Dóna _____ records de part meva (a elles).
- i. El Lluís em va dir per sortir i vaig dir _____ que no.

3. Analitzeu els complements de les oracions següents i substituïu-los per pronoms febles.

- a. Duc el dinar al pare. _____
- b. Duus el dinar a les dones. _____
- c. Torn els diners als amics. _____
- d. Explica la comèdia a en Jordi. _____
- e. Explicava la comèdia a les dones. _____
- f. Deixaré les eines als operaris. _____
- g. Donarem dolços a la Marina. _____
- h. Donem llibres als clients. _____
- i. Ha donat encàrrecs a les dependents. _____
- j. Donarem això a les turistes. _____
- k. Ahir donaves això a la Rut. _____
- l. En Pere duia flors a la padrina. _____
- m. El carter reparteix les cartes als frares. _____
- n. Tiraré aigua a les plantes. _____
- o. Regalarem caramels als nostres cosins. _____
- p. Diuen el que saben als seus companys. _____
- q. Duré els llibres als companys. _____
- r. Repartirem invitacions a les noies. _____
- s. Demanarem els horaris al conductor. _____
- t. La masovera tira blat als pollets. _____
- u. El nin dona el panet a l'elefant. _____
- v. Tornarem els paraigües als amics. _____
- w. Direm a la Maria que vinga. _____
- x. Li explicaràs això que has vist. _____

4. Analitzeu els complements d'aquestes oracions i substituïu-los per pronoms febles.

- a. Penja l'abric a l'armari. _____
- b. Llançarem les pedres al barranc. _____
- c. Vam trobar els vostres amics al parc. _____
- d. Pots llegir el diari al tramvia. _____
- e. Deixeu-me els treballs damunt la taula _____
- f. Espera 'l a la plaça. _____
- g. Cerquem bolets al bosc. _____

5. Completeu les frases següents amb les combinacions binàries adients de pronoms febles segons la normativa:

- a. Els motoristes pretenien passar per l'illa de vianants, però un guàrdia urbà _____ va impedir.
- b. Els alumnes van presentar els projectes fora de termini, però el professor _____ va acceptar igualment.
- c. El jugador d'handbol diu que el seu contracte no és gaire bo, i espera que el club _____ millori enguany.
- d. El gerent del cinema assegura que a la sala hi caben cent espectadors, però l'inspector no està disposat a acceptar _____ més de vuitanta.
- e. Vaig escriure una postal per a les companyes de feina, però no em vaig recordar d'enviar _____.
- f. Es nota que heu estat de vacances: _____ veu més relaxats que mai.
- g. Mireu que brutes que deueu les mans! Renteu _____ al safareig.
- h. Ni el ministre ha presentat la dimissió ni el president del govern _____ ha demanat.
- i. Mentre vivia a Sud-àfrica va escriure cartes a tots els seus amics, però a nosaltres no va escriure _____ cap.
- j. M'han demanat el cotxe tot i que saben que no _____ vull deixar.

6. Completeu els buits amb el pronom o la combinació de pronoms adequada.

- a) Semblaven els teus cosins, però no _____ eren realment.
- b) Vull que sàpiga que ha passat la prova. _____ diràs?
- c) Deixe aquest paquet i nosaltres _____ guardarem.
- d) Volia que cediren el pas a na Carme i a na Margalida, però no _____ van voler cedir.
- e) Fes una torrada a la xiqueta i dóna _____.
- f) Trauràs el pastís del frigorífic o no _____ trauràs?
- g) Si ens deixen el martell _____ tornarem tot seguit.
- h) Us demanaran les joies, però no _____ heu de deixar.
- i) Vols dir que aquestes són les millors cireres? No, no _____ són pas.
- j) S'envien les castanyes per avió? Sí, _____ envien.
- k) Ha deixat la taronja sobre el marbre? Sí, _____ ha deixada.
- l) Vols idees? _____ acut una de molt bona.
- m) Volia comunicar tot això a na Maria i va telefonar _____.
- n) Ha fet més avanços als treballadors, però a partir d'ara no _____ farà més.
- o) Vol augmentar el sou als empleats, i vol augmentar _____ des d'avui mateix.
- p) Se'm coneix la taca al vestit. Si _____ rento amb aigua _____ coneixerà menys.
- q) Vés a comprar els raïms a la botiga i vés a comprar _____ de seguida.
- r) Pensava trobar na Maria a casa, però no _____ he trobada.
- s) Na Marta ha pegat a en Pere. _____ ha pegat al cap.
- t) Va portar serpentes als nens. _____ va portar de diferents colors.
- u) Té el meló en fresc al pou, i _____ té des d'aquest matí.
- v) Si no té gavardina jo _____ deixaré una.

5. LES INTERFERÈNCIES ENTRE LLENGÜES

Les llengües no estan aïllades, sinó que sempre es troben en contacte amb moltes altres llengües. D'aquest contacte se'n deriva l'existència d'influències entre les unes i les altres, de manera que sempre hi ha un mínim de transvasament i d'interferències entre les llengües pròximes. El contacte de llengües es pot produir tant per processos històrics d'expansió i de conquesta, per migracions o com a conseqüència de la globalització.

Una **interferència**, en sentit ampli, és un canvi lingüístic (una innovació, una pèrdua, una substitució) que té lloc en una llengua determinada i que és motiva directament per la influència d'una altra llengua: anglicismes, castellanismes, italianismes... La interferència es dóna en tots els nivells del llenguatge. El contacte amb altres cultures produeix un intercanvi d'idees i també de paraules. Sovint passa que, al mateix temps que es manleva un concepte (idea, tècnica, objecte...), es manleva també el mot que el designa: *pòster, eslògan, niló*... Les noves paraules es poden adaptar a la fonètica i ortografia de la nova llengua.

Una manifestació negativa de les interferències són els **barbarismes**. Aquestes són paraules d'una altra llengua que s'usen per a designar un concepte quan la llengua pròpia ja les posseeix. En el valencià, moltes provenen de les llengües de l'entorn, com ara el castellà o el francès. En determinades ocasions, un barbarisme acaba acceptant-se i convertint-se en una paraula d'ús habitual.

L'anglès és una llengua culturalment molt potent i això fa que s'incorporen moltes paraules angleses a la nostra llengua: *handbol, utbol, tiquet, pàrquing*... A l'hora d'incorporar un barbarisme lèxic de la llengua receptora cal valorar sempre si són necessaris perquè designen un concepte nou (*escàner, boicot, vídeo*, etc) o bé són innecessaris perquè ja disposem d'un concepte genuí que designa el mateix (*hobby*-afició, *mountain bike*-bicicleta de muntanya, etc). De vegades, el terme nou conviu durant un temps amb la paraula genuïna, però més avant és substituït a poc a poc per la forma pròpia. És el cas d'*on line*, que ha estat progressivament desplaçat per la forma pròpia en *línia, doping*, substituït a poc a poc per *dopatge, self-service*, que ha perdut molt de terreny respecte a *autoservei*, etc.

Els **estrangerismes** són mots manlevats a altres llengües. Aquest fenomen enriqueix cada llengua; no obstant això, convé rebutjar aquells manlleus que no siguin estrictament necessaris -és a dir, que tinguen un equivalent viu en valencià o que siguin fàcilment traduïbles- i aquells altres que siguin difícils d'adaptar des del punt de vista de la fonètica, de la grafia o de la derivació.

S'escriuen amb lletra *cursiva* els manlleus no adaptats i amb lletra redona, els adaptats. Així, hi ha **anglicismes, castellanismes, llatinismes, gal·licismes**...

Entre els mots o expressions manlevats al llatí, o llatinismes, n'hi ha de dos tipus: aquells que han esdevingut **d'ús més o menys general** i que han sigut adaptats al valencià -i que per aquest motiu s'escriuen generalment en redona-, i aquells altres que, pel fet de ser **d'ús més restringit o especialitzat**, conserven la grafia llatina -per la qual cosa s'escriuen, com a norma general, en *cursiva*.

1. Classifica els següents estrangerismes segons la llengua d'origen i digues-ne el significat: *airbag, snowboard, ad hoc, statu quo, vox populi, a priori, overbooking, mass media, mountain bike, in situ, compact disc*.

2. Digues la paraula correcta que correspon a aquestes interferències lingüístiques: *hobby, leader, software, spray, stress, coctail, shampoo, stop, standard*...

3. Corregeix els següents barbarismes: *assafata, agobiar, destornilador, arrastrar-se, flequillo, avalanxa, delfins, candelabro, pasacalles, membrillo, cruçar, acostumbar-se, rato,penalty, best-seller, jarabe, paparazzi*.

6. PREPOSICIONS: LLOC, CANVI I CAIGUDA, CD

1. Ompli els buits de les frases següents amb la preposició que calga (a, en, de, fins a, fins, cap a, cap, com, com a, sens/sense, amb, etc). Si no en cal cap, posa Ø:

- a) M'has posat ____ ridícul. b) No us quedeu ____ la porta.
c) No vull parlar ____ tu. d) ____ ací hem arribat.
e) Ha vingut ____ avió. f) Sens dubte, t'ornaem tard.

2. Completa aquestes oracions, si cal, amb les preposicions escaients. Si no en cal cap, indica-ho posant el símbol Ø. Potser hauràs de fer contraccions, alerta!

- a) Està d'acord ____ que tots heu de vindre.
b) Confia ____ vendre la casa.
c) M'ha amenaçat ____ tirar- me fora del projecte.
d) Es trobarà ____ que algú li dirpà quatre coses.
e) Busques ____ algú?
f) Vaig acompanyar ____ el meu marit ____ cal metge, mentre el meu germà portava ____ les xiquetes al parc.
g) El coet ens va despertar ____ tots, però no va espantar ____ ningú.
h) Busque ____ l'amiga de la meua mare.
i) Vivim ____ un mas i estiuegem ____ la ciutat.
j) Baixarem ____ pis tercer.
k) Arribarem ____ una plaça i després entrarem ____ un restaurant.
l) Aniré ____ reunio de veïns.
m) No et poses el vestit ____ que estiguem a punt d'eixir.
n) Corre ____ aquell fanal i espera ____ que hi arribe jo.
o) No rebrem el gènere ____ la setmana que ve. Aleshores, en tindrem ____ el mes de febrer.
p) Eixiré ____ les tres.
q) Quan arribe a la parada, gire ____ la dreta.
r) Més ____ amunt hi ha una infermeria.
s) Si vas ____ allà, compra'm el diari, per favor.
t) El Miquel, ____ bon veí, m'ha deixat el martell.
u) Tremolava ____ una fulla.
v) Us parle ____ representant dels afectats.
w) Estàs sa ____ una poma.
x) Els germans ja seuen ____ taula, i nosaltres encara intentem seure ____ alguna taula.
y) Ha estat presentat ____ Varsòvia el nou invent.
z) Les voluntàries tarden ____ vindre.
aa) Treball ____ centre, ____ alguna empresa multinacional.

4. Posa **a/en** segons corresponga en els buits de les frases següents:

- a) Quan vindràs _____ Barcelona?

- b) Heu de buscar aquesta paraula _____ el diccionari.
- c) Has estat mai _____ aquest poble?
- d) Hi havia una vegada un rei que vivia _____ un regne molt llunyà.
- e) _____ quin any va nèixer Mozart?
- f) _____ l'Edat Mitjana els vassalls havien de retre tribut als senyors feudals.
- g) Viu _____ la plaça del Mercat
- h) Seu _____ taula, per favor.
- i) _____ molts pobles ha disminuït la població i la gent se'n va _____ viure _____ les ciutats.
- j) Si estàs buscant-lo, jo sé on pots trobar-lo: ara mateix és _____ classe.
- k) Has vist el meu cosí Pere? Sí, és _____ casa.
- l) _____ eixe carrer viu el meu amic Enric.

7. TEMES DE REDACCIÓ

- El col·leccionisme.
- Els esports de risc.
- Viure en un poble o viure en una ciutat.
- Un ofici que no exerciria mai.
- Allò que aprecia més en els seus amics.
- Una excursió interessant.
- Viure sol o compartir pis amb una altra gent.
- Ens relacionem bé amb la naturalesa?.
- Les persones majors estan desprotegides? Qui tindrà cura de les persones majors?
- Els mitjans de comunicació: ens informen o ens desinformen?
- Què es valora més en els concursos actuals de televisió: els coneixements o altres aspectes?